

9 lutego 2018

Nazwa i herb miasta

Pochodzenie nazwy „Zelechów” nie jest jednoznacznie wyjaśnione. Według starej legendy, w pierwszych wiekach istnienia państwa polskiego w miejscu, gdzie obecnie leży Zelechów, stoczona została krwawa bitwa między oddziałem wojów polskich, a silną watahą Jaćwingów. W bitwie tej Polacy, zwani Lachami, ponieśli klęskę. Przez długi czas okoliczni mieszkańcy oplakiwali tych, co polegli w bohaterskiej walce z groźnym i okrutnym wrogiem. Dla upamiętnienia poległych w boju Lachów i dla wyrażenia bólu i żalu, miejsce bitwy nazwano „**Zal Lachów**”. Nazwę tę nadano później powstałej tu wsi, zmieniając z czasem „Zal Lachów” na „Zelechów”.

Według innej teorii, nazwa miasta pochodzi od starszowieńskiego imienia Żelislaw, w skrócie **Żelech**. Tak rzekomo nazywał się protoplasta rodu Ciołków, domniemany założyciel osady. W 1945 r. legendę o założeniu Zelechowa przez Żelecha zapisał w poetyckich słowach Zdzisław Wojtowicz, badacz dziejów miasta: *Przez puszcę pełną wszelakiej zwierzyny jechał raz rycerz, a z nim słudzy zbrojni. Jechali wolno wśród leśnej gęstwiny po chrześcijańsku wszyscy w krzyże strojni.*

Szukali sobie miejsca na siedlisko, gdyż im ich gródek spaliłi Tatarzy podczas najazdów na ziemię bieczycką. Patrzyli czy im się miejsce nadarzy, Jakaż już mieli chyba miejsce godne, bo stary rycerz wstał i tak powiada: „Tu jest źródelko i ziemie też płodne” więc Żelech Ciołek gródek tu zakłada. Najpierw więc ołtarz polny zbudowali, a ksiądz odprawił bezkrwawą ofiarę, którą pobożnie wszyscy wysłuchali, bo wszyscy znali chrześcijańską wiarę. Następnie Żelech oborał swą ziemię (a pług ciągnęły dwa graniaste woły) i kędy mieszkać miało Ciołka plemię, studzy zabilłi gęste częstokoły. A później kasztel budować zaczęto, a przy nim fosy i warownię wielką - Kamień i glinę z okolicy wzięto, budulec - z puszczy na budowę wszelką. Tak więc wśród puszczy, nad brzegiem strumyka, w małej dolinie, gdzie źródelko bije, gdzie rosła dawniej tylko puszcza dzika powstał Zelechów i do dzisiaj żyje.

Herb

Zelechowa przedstawia w polu zielonym białego łabędzia płynącego po błękitnych falach. Okoliczności powstania herbu nie są znane. Pieczęcie herbowe Zelechowa nie zachowały się. Najstarszy znany wizerunek herbu pochodzi z *Albumu Heroldii* z 1847 r., w którym skatalogowano herby 455 miast ówczesnego Królestwa Polskiego. Obecny wzór herbu Zelechowa określa [Uchwała Nr XI/67/95 Rady Miejskiej w Zelechowie z dnia 30 marca 1995 r.](#)